

VII. Quellen- und Literaturverzeichnis

Ungedruckte Quellen

Archiwum Akt Nowych [Archiv Neuer Akten], Warschau, Bestand: Hauptamt für Kontrolle von Presseorganen, Veröffentlichungen und Aufführungen (GUKPPiW).

Sign. 3 (1/5): Eingriffe der Zensur bei Gazeta Ludowa, 1.6.1946-31.8.1946.

Sign. 3 (1/8): Bericht zur präventiven Zensur der Gazeta Ludowa. Eingriffe der Zensur bei Gazeta Ludowa, 3.10.1946-30.11.1946.

Sign. 3 (1/4): Eingriffe der Zensur bei Gazeta Ludowa, 4.12.1946-31.12.1946.

Archiwum Akt Nowych, Warschau, Bestand: Ministerium für Information und Propaganda (Ministerstwo Informacji i Propagandy):

Sign. 24 (Mf 27932): Anweisungen der MIP-Presseabteilung.

Sign. 25 (Mf 27933): MIP-Rundschreiben 1945-1947.

Sign. 38 (Mf 27946): Ministerkabinett. Juristische Abteilung. Rundschreiben des Wojewodschaftsamt für Information und Propaganda in Lublin 1945/46.

Sign. 79 (Mf 27988): Berichte von in der Wojewodschaft Kielce durchgeführten Inspektionen.

Sign. 591 (Mf 26890): Wojewodschaftsamt für Information und Propaganda in Breslau/Wrocław.

Sign. 662 (Mf 28554): Anweisungen der MIP-Presseabteilung.

Sign. 801 (Mf 28689): Abteilung für Inlandspropaganda. Jahrestagsfeiern usw. 1945-1947.

Sign. 823 (Mf 28990): Reaktionäre Propaganda: Bemerkungen und Meldungen aus den Regionen, Aufrufe, Flugblätter, Artikel, Zeitschriften 1945-1947.

Sign. 996: Auszüge aus der Presse der Bauernbewegung unter der NS-Okkupation.

Archiwum Akt Nowych, Warschau, Bestand: Zentralkomitee der PPR (PPR KC):

Sign. 295 VII 187 (Mf 2100/23): AK – Flugblätter, Aufrufe etc. 1944-48

Sign. 295 VII 189 (Mf 2100/24): WiN – Flugblätter, Richtlinien, bei Festnahmen konfiszierte Dokumente etc. 1945/46.

Sign. 295 VII 193 (Mf 2100/24): WRN – interne Schreiben, Veröffentlichungen, Flugblätter, Aufrufe 1945.

Sign. 295 VII 198 (Mf 2100/25): Flugblätter, Aufrufe, Plakate und Anschläge illegaler politischer Organisationen und bewaffneter Widerstandsgruppen.

Sign. 295/VII/202 (Mf 2100/27): WiN.

Sign. 295 VII 203 (Mf 2100/27): Illegale Presse 1944-1946.

Zakład Historii Ruchu Ludowego [Institut für die Geschichte der Bauernbewegung], Archiwum Polskiego Ruchu Ludowego, Warschau:

Sign. 185 (Mf M-68): Bestand Polskie Stronnictwo Ludowe (1945-1949).

Sign. P. 1708 Z: Druckfahnen der *Gazeta Ludowa*.

Archiv des Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich [Polnische Journalistenvereinigung] und des Stowarzyszenie Dziennikarzy RP [Vereinigung der Journalisten der Republik Polen], Warschau:

Bestand R/m (Aufzeichnungen von und über Journalisten)

Privatarchiv von Wojciech Giełżyński, Warschau:

GAZETA LUDOWA, Redakction [Ohne Titel]: Bericht über Eingriffe der Zensur, Mai-August 1946, unveröff. MS., 15 S., Dokument 1.

WOJCIECH GIEŁŻYŃSKI: Posłowie: Ostatni rok „Gazety Ludowej“ [Nachwort: Das letzte Jahr der „Gazeta Ludowa“] (unveröff. Manuskript).

Presse

Untergrundpresse unter der NS-Okkupation

Armia Ludowa

Barykada. Pismo młodych

Barykada Wolności. Tygodnik Polityczny Robotniczej Partii Polskich Socjalistów

Biuletyn Informacyjny

Czyn. Pismo Syndykalistyczne

Dziennik Polski (Kraków)

Gwardzista. Organ Gwardii Ludowej

Informator. Organ Obozu Narodowego

Kadra P.N.
Kraj. Agencja Informacyjna
Kultura Jutra. Miesięcznik Poświęcony Zagadnieniom Nauki, Sztuki i Wychowania
Naród
Naród Polski. Organ Biuletynu Informacyjnego [Ostrowiec]
Nowa Polska. Organ Konfederacji Narodu
Nurt
Państwo Polskie
Polak
Polska Ludowa
Prawda
Przez walkę do zwycięstwa
Rada Narodowa
Robotnik. Dwutygodnik Polityczny Polskich Socjalistów
Robotnik. Tygodnik Polityczny R P P S
Robotnik w walce
Rzeczpospolita Polska
S[trzelec]
Szaniec. Tygodnik Poświęcony Sprawom Polski w Niewoli
Trybuna Wolności
Tygodnik Polski
Walka
Wiadomości Polskie
Wielka Polska
Wieś. Agencja Informacyjna
WRN

Offizielle Presse seit 1944/45

Chłopski Sztandar
Dziś i Jutro
Gazeta Ludowa
Głos Ludu
Kuźnica

Niedziela
Odrodzenie
Prawo Człowieka
Robotnik
Rzeczpospolita
Tygodnik Powszechny
Tygodnik Warszawski
Życie Warszawy (Jahrgänge 1944 und 1945)

Antikommunistische Untergrundpresse seit 1944

Agencja Prasowa [WiN, Warszawa]
Agencja Społeczno-Polityczna ASP [Warszawa]
Biuletyn Informacyjny [WiN, Warszawa]
Biuletyn Wewnętrzny [WiN]
Echa Leśne [Siedlce, Sokółka]
Głos Jedności Narodowej
Głos Jedności Polskiej
Głos Opozycji. Organ Stronnictwa Niezawisłości Narodowej
Głos spod Ziemi. Tygodnik żołnierza Obywatelskiej Armii Krajowej (OAK)
[Łomża, Białystok (?)]
Głos Ziemi Białostockiej.
Honor i Ojczyzna [WiN, Warszawa]
Informator [WiN]
Iskra. Organ podziemnej organizacji „Młoda Polska“
Monitor Białostocki. Urzędowy organ Okręgowej Delegatury Rządu na woj. białostockie
Myśl Niezależna.
Naród Polski.
Naród w Walce [NZW, Przemyśl]
Naród w Walce. Organ Związku Wyzwolenia Polski.
Nasz Biuletyn
Nasza Droga
Niepodległość [WIN]
Nowy Zew

Nurt

Ognisko [Błonie]

Orzeł Biały [Kraków]

Polska Niezawisła

Przegląd Polityczny [Beilage zu *Orzeł Biały*]

Rzeczpospolita Polska [Kraków]

Szydło. Pismo humorystyczno-satyryczno-polityczne [Białystok]

Uwagi na czasie

Walka

Wiadomości Bieżące [WIN]

Wiadomości Lubelskie. Niezależny Dziennik Demokratyczny

Wolna Polska [Kraków]

Wolność [WiN, Jelenia Góra]

Wolność [ZWZ-AK, Łomża (?)]

Zeitzeugenbefragungen

Stanisław Stomma, 6.3.1999, Warschau

Władysław Bartoszewski, 25.3.1999, Warschau

Włodzimierz Zagórski, Elżbieta Zagórska, Bożena Zagórska, 5. und 9.6.1999, Warschau (betr. Jerzy Zagórski)

Wojciech Giełżyński, 9.6.1999, Warschau (betr. Witold Giełżyński)

Marian Podkowiński, 11.6.1999, Warschau

Leon Janowicz, 16.6.1999, Warschau

Ryszard Matuszewski, 26.6.1999, Warschau

Anna Tatarkiewicz[-Jakubiszyn], 28.6.1999, Warschau

Gedruckte Quellen, Bibliographien, Hilfsmittel und Literatur

- JÓZEF ADELSON: W Polsce zwanej ludową [In der sogenannten Volksrepublik Polen], in: *Najnowsze dzieje Żydów w Polsce w zarysie (do 1950 roku)*, S. 385-477.
- NATALIA ALEKSIUN: Zagłada Żydów w historiografii Europy Środkowo-Wschodniej 1945-1998 [Die Judenvernichtung in der Historiographie Ostmitteleuropas], in: *Historia Europy Środkowo-Wschodniej [Geschichte Ostmitteleuropas]*, 2 Bde., Lublin 2000, Bd. 2, S. 237-263.
- Antyżydowskie wydarzenia kieleckie 4 lipca 1946 r. [Die antijüdischen Vorfälle in Kielce am 4. Juli 1946]. Bd 1: Akta procesów uczestników wydarzeń oraz funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej i Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego [Die Akten der Prozesse gegen die Teilnehmer an den Vorfällen sowie gegen Funktionsträger der Bürgermiliz und der Wojewodschaftsbehörde für Öffentliche Sicherheit], hrsg. von STANISŁAW MEDUCKI und ZENON WRONA, Kielce 1992; Bd 2: Dokumenty władz państwowych, stanowiska organizacji politycznych, władz kościelnych, środowisk społecznych, wspomnienia, relacje [Dokumente der Staatsorgane, Stellungnahmen politischer und kirchlicher Organisationen und gesellschaftlicher Gruppierungen, Erinnerungen, Berichte], hrsg. von STANISŁAW MEDUCKI, Kielce 1994.
- MAREK ARCZYŃSKI, WIESŁAW BALCERAK: Kryptonim „Żegota“. Z dziejów pomocy Żydom w Polsce 1939-1945 [Deckname Żegota. Zur Geschichte der Judenhilfe in Polen 1939-1945], Warszawa 1979.
- ZYGMUNT AUGUSTYŃSKI: Miesiące walki 1945-1946. Ze wspomnień redaktora „Gazety Ludowej“ [Monate des Kampfes 1945-1946. Erinnerungen eines Redakteurs der „Gazeta Ludowa“], Warszawa 1988.
- KAZIMIERZ BAGIŃSKI: Cenzura w Polsce [Zensur in Polen], in: *Zeszyty Historyczne*, Nr. 8 (1965), S. 129-152.
- WIESŁAW BALCERAK: Stronictwo Demokratyczne w akcji pomocy Żydom [Der Einsatz der Demokratischen Partei für die Judenhilfe], in: *Polskie podziemie polityczne*, S. 43-53.
- DARIUSZ BALISZEWSKI, ANDRZEJ KRZYSZTOF KUNERT: Ilustrowany przewodnik po Polsce stalinowskiej 1944-1956 [Illustrierter Führer durch das stalinistische Polen], Bd. 1: 1944-1945, Warszawa 1999.
- WŁADYSŁAW BARTOSZEWSKI: Polska Podziemna a walka getta warszawskiego [Der polnische Widerstand und die Kämpfe im Warschauer Getto], in: *BŻIH*, 1973, H. 2-3, S. 45-66.
- DERS.: Uns eint vergossenes Blut. Juden und Polen in der Zeit der „Endlösung“, Frankfurt/Main 1987.

- JOHN M. BATES: Freedom of the Press in Inter-War Poland: The System of Control, in: Poland between the Wars, 1918-1939, hrsg. von PETER D. STACHURA, London u.a. 1998, S. 87-108.
- Bibliografia prasy polskiej 1944-1948. Prasa krajowa [Bibliographie der polnischen Presse 1944-1948. Inlandspresse], Warszawa 1966 (Materiały pomocnicze do historii dziennikarstwa Polski Ludowej, H. 1).
- Biographische Materialien aus der Presse Ostmitteleuropas nach 1945, A. Polen. Bd. 1: A-G, Bd. 2: H-L, bearb. von KARL VON DELHAES u.a., Marburg 1998-1999.
- HANS-JÜRGEN BÖMELBURG, BOGDAN MUSIAL: Die deutsche Besatzungspolitik in Polen 1939-1945, in: Deutsch-polnische Beziehungen 1939 – 1945 – 1949, S. 43-111.
- JERZY BRAUN: „Unia“. Z problemów najnowszej historii Polski, in: Więź, 1985, Juli-Sept., S. 171-205.
- ALINA CAŁA, HANNA WĘGRZYNEK, GABRIELA ZALEWSKA: Historia i kultura Żydów polskich. Słownik [Geschichte und Kultur der polnischen Juden. Lexikon], Warszawa 2000.
- UTE CAUMANN, MATTHIAS NIENDORF: Von Kolbe bis Kielce. Ein Heiliger, seine Presse und die Geschichte eines Pogroms, in: „Der Fremde im Dorf.“ Überlegungen zum Eigenen und zum Fremden in der Geschichte. Rex Rexheuser zum 65. Geburtstag, hrsg. von HANS-JÜRGEN BÖMELBURG und BEATE ESCHMENT, Lüneburg 1998, S. 169-194.
- HENRYK CEBULSKI, JANUSZ OSICA: Prasa Ludowego Wojska Polskiego [Die Presse der Polnischen Volksarmee], in: Materiały pomocnicze do historii dziennikarstwa Polski Ludowej, H. 4, S. 18-57.
- Centralny katalog polskiej prasy konspiracyjnej 1939-1945 [Zentraler Nachweiskatalog der polnischen Untergrundpresse, 1939-1945], bearb. von LUCJAN DOBROSZYCKI, Warszawa 1962.
- HENRYK CIMEK: Komuniści Polska Stalin 1918-1939 [Die Kommunisten, Polen, Stalin 1918-1939], Białystok 1990.
- MAREK JAN CHODAKIEWICZ: Dialektyka cudzego nieszczęścia: Teoria i praktyka polityki PPR w stosunku do Żydów w okresie II wojny światowej w świetle dokumentów i badań naukowych [Die Dialektik des Unglücks des anderen: Theorie und Praxis der PPR-Politik in bezug auf die Juden während des Zweiten Weltkriegs im Licht der Dokumente und wissenschaftlichen Forschung], in: Tajne oblicze GL-AL i PPR [Das geheime Antlitz der Volksgarde-Volksarmee und der PPR], S. 21-42.
- DERS.: Żydzi i Polacy 1918-1955. Współistnienie – zagłada – komunizm [Juden und Polen 1918-1955. Koexistenz – Vernichtung – Kommunismus], Warszawa 2000.
- WŁADYSŁAW CHOJNACKI: Bibliografia polskich publikacji podziemnych wydanych pod rządami komunistycznymi w latach 1939-1941 i 1944-1953. Czasopisma, druki zwarte, druki ulotne.

- Bibliography of Polish Underground Publications Issued under Communist Rule 1939-1941 and 1944-1953. Periodicals, Books, Brochures and Leaflets, hrsg. von WOJCIECH CHOJNACKI u.a., Warszawa 1996.
- BOGDAN CHRZANOWSKI: Eksterminacja ludności żydowskiej w świetle polskich wydawnictw konspiracyjnych [Die Judenvernichtung im Lichte von Publikationen des polnischen Widerstands], in: BŻIH, 1985, H. 1-2 (133-134), S. 85-103.
- ELŻBIETA CIBORSKA: Dziennikarze z władzą (nie zawsze) w parze [Journalisten mit den Machthabern (nicht immer) im Gleichschritt], Warszawa 1998.
- DIES.: Leksykon polskiego dziennikarstwa [Lexikon des polnischen Journalismus], Warszawa 2000.
- ANNA CICHÓPEK: Pogrom Żydów w Krakowie 11 sierpnia 1945 r. [Der Judenpogrom in Krakau am 11. August 1945], Warszawa 2000.
- MIECZYŚLAW CIEĆWIERZ: Kształtowanie się państwowego aparatu nadzoru i kontroli prasy w Polsce w latach 1944-1948 [Die Formierung des staatlichen Aufsichts- und Kontrollapparats für die Presse in Polen 1944-1948], in: KHPP 22 (1983), H. 2, S. 27-63.
- DERS.: Ograniczenia treści prasy w okresie PKWN i Rządu Tymczasowego [Die Beschränkung des Inhalts der Presse in der Periode des PKWN und der Vorläufigen Regierung], in: KHHP 22 (1983), H. 4, S. 63-83.
- DERS.: Polityka prasowa 1944-1948 [Pressepolitik 1944-1948], Warszawa 1989.
- JOHN COUTOUVIDIS, JAIME REYNOLDS: Poland 1939-1947, Leicester 1986.
- JAN DĄBROWSKI: Lublin – lipiec 1944 [Lublin im Juli 1944], in: Kurier Polski, Nr. 171, 22.7.1959.
- NORMAN DAVIES, ANTHONY POLONSKY: Introduction, in: Jews in Eastern Poland and the USSR, 1939-1946, S. 1-59.
- MARTIN DEAN: Collaboration in the Holocaust. Crimes of the Local Police in Belorussia and Ukraine, 1941-1944, New York 2000.
- ZDZISŁAW ANDRZEJ DERWIŃSKI: Stanowisko „Biuletynu Informacyjnego“ i „Rzeczypospolitej Polskiej“ wobec idei walki zbrojnej z okupantem (1940-1944) [Der Standpunkt von Biuletyn Informacyjny und Rzeczpospolita Polska zur Idee des bewaffneten Kampfes mit dem Besatzer], in: KHPP 23 (1984), H. 1, S. 29-56.
- Deutsch-polnische Beziehungen 1939 – 1945 – 1949. Eine Einführung, hrsg. von WŁODZIMIERZ BORODZIEJ und KLAUS ZIEMER, Osnabrück 2000 (Einzelveröff. des Deutschen Historischen Instituts Warschau, Bd. 5).
- WACŁAW DLUGOBORSKI: Polen – Zwischen zwei Besatzungsdiktaturen. Christoph Kleßmann zum 60. Geburtstag, in: Kriegsende in Europa. Vom Beginn des deutschen Machtzerfalls bis

- zur Stabilisierung der Nachkriegsordnung 1944-1948, hrsg. von ULRICH HERBERT, Essen 1998, S. 114-145.
- EDMUND DMITRÓW: Niemcy i okupacja hitlerowska w oczach Polaków. Poglądy i opinie z lat 1945-1948 [Die Deutschen und die NS-Okkupation in den Augen der Polen. Ansichten und Meinungen aus den Jahren 1945-1948], Warszawa 1987.
- DERS.: Oddziały operacyjne niemieckiej Policji Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa a początek zagłady Żydów w Łomżyńskim i na Białostocczyźnie latem 1941 roku [Die Einsatzgruppen der deutschen Sicherheitspolizei und des Sicherheitsdienstes und der Beginn der Judenvernichtung im Gebiet um Łomża und Białystok im Sommer 1941], in: Wokół Jedwabnego, S. 273-352.
- LUCJAN DOBROSZYCKI: Restoring Jewish Life in Post-War Poland, in: Soviet Jewish Affairs 3 (1973), H. 2, S. 58-72.
- ANTONI DUDEK, GRZEGORZ PYTEL: Bolesław Piasecki. Próba biografii politycznej [Versuch einer politischen Biographie], Londyn 1990.
- KRZYSZTOF DUNIN-WĄSOWICZ: Polski ruch socjalistyczny 1939-1945 [Die polnische sozialistische Bewegung 1939-1945], Warszawa 1993.
- DERS.: Polski ruch socjalistyczny wobec walki i zagłady warszawskiego getta [Die polnische sozialistische Bewegung angesichts des Kampfes und der Vernichtung des Warschauer Gettos], in: BŻIH, 1973, H. 2-3, S. 137-155.
- DERS.: Polski ruch socjalistyczny wobec walki i zagłady Żydów w czasie okupacji niemieckiej w Polsce [Die polnische sozialistische Bewegung angesichts der Judenvernichtung während der deutschen Besatzung in Polen], in: Polskie podziemie polityczne, S. 11-21.
- DERS.: Socjaliści polscy wobec walki i zagłady Żydów [Die polnischen Sozialisten angesichts des Kampfes und der Vernichtung der Juden], in: Społeczeństwo polskie wobec martyrologii, S. 75-94.
- Dzieje Żydów w Polsce 1944-1968. Teksty źródłowe [Geschichte der Juden in Polen 1944-1968. Quellentexte], hrsg. von ALINA CAŁA und HELENA DATNER-ŚPIEWAK, Warszawa 1997.
- Emancypacja – asymilacja – antysemityzm. Żydzi na Pomorzu w XIX i XX wieku [Emanzipation, Assimilation, Antisemitismus. Juden in Westpreußen/Pommerellen im 19. und 20. Jahrhundert], hrsg. von ZENON HUBERT NOWAK, Toruń 1992.
- DAVID ENGEL: Facing a Holocaust. The Polish Government-in-exile and the Jews, 1943 – 1945. Chapel Hill u.a. 1993.
- DERS.: The Reconstruction of Jewish Communal Institutions in Postwar Poland: The Origin of the Central Committee of Polish Jews, 1944-1945, in: East European Politics and Societies 10 (1996), H. 1, S. 85-107.

- Enzyklopädie des Holocaust. Die Verfolgung und Ermordung der europäischen Juden, 3 Bde., Berlin 1993.
- Encyklopedia Krakowa [Krakau-Enzyklopädie], Warszawa u.a. 2000.
- Encyklopedia Warszawy [Warschau-Enzyklopädie], Warszawa 1994.
- The Establishment of Communist Regimes in Eastern Europe, 1944-1949, hrsg. von NORMAN NAIMARK und LEONID GIBIANSKII, Boulder/Colorado 1997.
- BARBARA FIJAŁKOWSKA: Borejsza i Różański. Przyczynek do dziejów stalinizmu w Polsce [Borejsza und Różański. Ein Beitrag zur Geschichte des Stalinismus in Polen], Olsztyn 1995 (Studia i Materiały WSP w Olsztynie, 73).
- KLAUS-PETER FRIEDRICH: Antijüdische Gewalt nach dem Holocaust. Zu einigen Aspekten des Judenpogroms von Kielce, in: Jahrbuch für Antisemitismusforschung 6 (1997), S. 115-147.
- DERS.: Die deutsche polnischsprachige Presse im Generalgouvernement (1939-1945). NS-Propaganda für die polnische Bevölkerung, in: Publizistik 46 (2001), S. 162-188.
- DERS.: Der „Fall Józef Mackiewicz“ und die polnische Zeitgeschichte. Geschichtsbilder und Biographien zwischen Kollaboration und Widerstand, in: Zeitschrift für Geschichtswissenschaft 48 (2000), S. 697-717.
- DERS.: Juden in Polen während der Schoa. Zu polnischen und deutschen Neuerscheinungen, in: ZfO 47 (1998), S. 231-274.
- DERS.: Juden und jüdisch-polnische Beziehungen in der Zweiten Polnischen Republik (1918-1939). Neuere Literatur, in: ZfO 46 (1997), S. 535-560.
- DERS.: Die Legitimierung ‚Volkspolens‘ durch den polnischen Opferstatus. Zur kommunistischen Machtübernahme in Polen am Ende des Zweiten Weltkriegs, in: ZfO 52 (2003), S. 1-51.
- DERS.: Das Pogrom von Kielce am 4. Juli 1946. Anmerkungen zu einigen polnischen Neuerscheinungen, in: ZfO 45 (1996), S. 411-421.
- DERS.: Publizistische Kollaboration im sog. Generalgouvernement. Personengeschichtliche Aspekte der deutschen Okkupationsherrschaft in Polen (1939-1945), in: ZfO 48 (1999), S. 50-89.
- DERS.: Zusammenarbeit und Mittäterschaft in Polen 1939-1945, in: Verbrechen und Partizipation – Formen der „Kollaboration“ in Ost- und Südosteuropa, hrsg. von CHRISTOPH DIECKMANN, BABETTE QUINKERT und TATJANA TÖNSMEYER, Göttingen 2003 (Beiträge zur Geschichte des Nationalsozialismus, Bd. 19).
- ANDRZEJ FRISZKE: Publicystyka Polski Podziemnej wobec zagłady Żydów 1939-1944 [Die Publizistik des polnischen Widerstands und die Judenvernichtung], in: Polska – Polacy – mniejszości narodowe, Wrocław u.a. 1992, S. 193-213.

- DERS.: Publicystyka Polski Podziemnej wobec zagłady Żydów 1939-1944 [Die Publizistik des polnischen Widerstands und die Judenvernichtung], in: BŻIH, 2000, Nr. 196, S. 496-503.
- TEOFIL GŁOWACKI: Prasa lewicy socjalistycznej w okresie okupacji hitlerowskiej w Polsce [Die Presse der sozialistischen Linken unter der NS-Okkupation in Polen], in: Rocznik Biblioteki Narodowej 3 (1967), S. 293-319.
- Główny Urząd Kontroli Prasy 1945-1949 [Das Hauptamt für Kontrolle von Presseorganen], bearb. von DARIA NAŁĘCZ, Warszawa 1994 (Dokumenty do dziejów PRL, H. 6).
- AUGUST GRABSKI: Kształtowanie się pierwotnego programu żydowskich komunistów w Polsce po Holocauście [Die Herausbildung des ersten Programms der jüdischen Kommunisten in Polen nach dem Holocaust], in: GRZEGORZ BERENDT u.a.: Studia z historii Żydów w Polsce po 1945 r. [Studien zur Geschichte der Juden in Polen nach 1945], Warszawa 2000, S. 67-102.
- JAN TOMASZ GROSS: Sąsiedzi. Historia zagłady żydowskiego miasteczka, Sejny 2000 (dt. Fass.: Nachbarn. Der Mord an den Juden von Jedwabne, München 2001).
- DERS.: The Sovietisation of Western Ukraine and Western Byelorussia, in: Jews in Eastern Poland and the USSR, 1939-1946, S. 60-76.
- DERS.: War as Revolution, in: The Establishment of Communist Regimes, S. 17-40.
- MICHAŁ GRYNBERG: Pomoc udzielona Żydom w czasie okupacji niemieckiej w Polsce. Uwagi i refleksje [Hilfe für Juden während der deutschen Okkupation in Polen. Anmerkungen und Reflexionen], in: Polskie podziemie polityczne, S. 85-99.
- ISRAEL GUTMAN: Żydzi warszawscy 1939-1943. Getto – podziemie – walka, Warszawa 1993 (engl. Fass. u.d.T. The Jews of Warsaw 1939-1943: Ghetto – Underground – Revolt, Bloomington 1982).
- YISRAEL GUTMAN, SHMUEL KRAKOWSKI: Unequal Victims. Poles and Jews during World War Two, New York 1986.
- ALOJZY LESZEK GZELLA: Prasa lubelska 1944-1947 [Die Lubliner Presse], Lublin 1974.
- DERS., ALINA SŁOMKOWSKA: Etapy rozwoju prasy w PRL i ewolucja dziennikarstwa w Lublinie, in: Prasa lubelska, S. 271-287.
- JÜRGEN HENSEL: Ofiary i świadkowie. Wiersze czasu wojny jako źródło wiedzy o Zagładzie [Opfer und Zeugen. Gedichte aus den Kriegsjahren als Quelle des Wissens über den Judenmord], in: Literatura polska wobec Zagłady [Die polnische Literatur im Angesicht des Judenmordes], hrsg. von ALINA BRODZKA-WALD u.a., Warszawa 2000, S. 51-70.
- MARC HILLEL: Le massacre des survivants. En Pologne après l'holocauste (1945-1947), Paris 1985.

- ANDREAS R. HOFMANN: Die Nachkriegszeit in Schlesien. Gesellschafts- und Bevölkerungspolitik in den polnischen Siedlungsgebieten 1945-1948, Köln u.a. 2000 (Beiträge zur Geschichte Osteuropas, 30).
- Holocaust z perspektywy półwiecza, hrsg. von Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa o.J. (1994).
- KAZIMIERZ IRANEK-OSMECKI: Kto ratuje jedno życie Polacy i Żydzi 1939-1945, Londyn 1968 (Studium Polski Podziemnej) (engl. Fass. u.d.T. He Who Saves One Life, New York 1971).
- MICHAŁ JAGIELLO: „Tygodnik Powszechny“ i komunizm (1945-1953) [„Tygodnik Powszechny“ und der Kommunismus], Warszawa 1988.
- ANNA JAKUBISZYN-TATARKIEWICZ: Dziennikarze w mundurach [Journalisten in Uniform], in: W stoletcznym Lublinie, S. 55-59.
- LEON JANOWICZ: Lekki chleb czyli Dyskretny urok Peerelu [Ein leichtes Brot oder Der diskrete Charme Volkspolens], Warszawa 1998.
- JERZY JAROWIECKI: Prasa w Polsce w latach 1939-1945 [Die polnische Presse in den Jahren 1939-1945], in: Historia prasy polskiej [Geschichte der polnischen Presse], Bd. 4: Prasa polska w latach 1939-1945 [Die polnische Presse 1939-1945], hrsg. von JERZY JAROWIECKI und JERZY MYŚLIŃSKI, Warszawa 1980, S. 13-142.
- JERZY JAROWIECKI: Problematyka żydowska w polskiej prasie konspiracyjnej w latach 1939-1945 [Die jüdische Problematik in der polnischen konspirativen Presse in den Jahren 1939-1945], in: Bibliologia, literatura, kultura. Księga pamiątkowa ofiarowana Profesor Waławie Szelińskiej [Bücherkunde, Literatur, Kultur. Festschrift für Professor Waław Szeliński], hrsg. von MARIA KONOPKA und MICHAŁ ZIĘBA, Kraków 1999, S. 243-266.
- GRZEGORZ JASZUŃSKI: „Robotnik“ w Lublinie [Der „Robotnik“ in Lublin], in: Robotnik, Nr. 200, 21.7.1946.
- GRZEGORZ JASZUŃSKI: Wspomnienia o pracy w „Robotniku“ (1944-1948) [Erinnerungen an die Arbeit beim „Robotnik“], in: Materiały pomocnicze do historii dziennikarstwa Polski Ludowej, H. 10, Warszawa 1978, S. 107-112.
- JERZY JEDLIŃSKI: Źle urodzeni czyli o doświadczeniu historycznym. Scripta i postscripta [Unter einem Unstern geboren oder Über historische Erfahrung. Scripta und Postscripta], Londyn u.a. 1993.
- Jews in Eastern Poland and the USSR, 1939-1946, hrsg. von NORMAN DAVIES und ANTONY POLONSKY, New York 1991.
- JAN KALKOWSKI: Prasa polska 1944-1946. Daty i fakty [Die polnische Presse 1944-1946. Daten und Fakten], in: Zeszyty Prasoznawcze 5 (1964), H. 3, S. 243-250.

- JAN KANCEWICZ: U początków PPS. Robotnik – centralny organ partii [Die Anfänge der PPS. Robotnik, das Zentralorgan der Partei], in: Z Pola Walki, 1967, H. 4, S. 3-24.
- PADRAIC KENNEY: Whose Nation, Whose State? Working-class Nationalism and Antisemitism in Poland, 1945-1947, in: Focusing on the Holocaust and Its Aftermath, hrsg. von ANTONY POLONSKY, London u.a. 2000 (Polin. Studies in Polish Jewry, 13), S. 224-235.
- KRYSTYNA KERSTEN: The Establishment of Communist Rule in Poland, 1943-1948. Übers. von John C. Micgiel und Michael H. Bernhard, Berkeley u.a. 1991 (poln. Originalfass.: Narodziny systemu władzy. Polska 1943-1948, Warszawa 1984 und Paris 1986).
- DIES.: Między wyzwoleniem a zniewoleniem. Polska 1944-1956 [Zwischen Befreiung und Knechtung. Polen 1944-1956], Londyn 1993.
- DIES.: Pogrom kielecki – znaki zapytania [Das Pogrom von Kielce – es bleiben Fragezeichen], in: DIES., Polacy – Żydzi – komunizm, S. 89-142.
- DIES.: Polacy – Żydzi – komunizm. Anatomia półprawd 1939-1968 [Die Polen, die Juden und der Kommunismus. Eine Anatomie von Halbwahrheiten 1939-1968], Warszawa 1992.
- DIES.: Polityczny i propagandowy obraz zbrojnego podziemia w latach 1945-1947 w świetle prasy komunistycznej [Das politische und Propaganda-Bild des bewaffneten Untergrunds in den Jahren 1945-1947 im Lichte der kommunistischen Presse], in: Wojna domowa czy nowa okupacja?, S. 141-150.
- DIES.: Problem Żydów w Polskich Siłach Zbrojnych w ZSRR i na Wschodzie w kontekście stosunków polsko-żydowskich w czasie II wojny światowej [Das Judenproblem in den Polnischen Streitkräften in der UdSSR und im Osten im Kontext der polnisch-jüdischen Beziehungen während des Zweiten Weltkriegs], in: DIES., Polacy – Żydzi – komunizm, S. 15-75.
- DIES.: Żydzi – władza komunistów [Die Juden und die Herrschaft der Kommunisten], in: DIES., Polacy – Żydzi – komunizm, S. 76-89.
- HANNA KIRCHNER: Holocaust w dziennikach Zofii Nałkowskiej i Marii Dąbrowskiej [Der Holocaust in den Tagebüchern von Zofia Nałkowska und Maria Dąbrowska], in: Literatura polska wobec Zagłady, S. 105-122.
- ANTONINA KŁOSKOWSKA: Polacy wobec zagłady Żydów polskich. Próba typologii postaw [Die Polen und die Judenvernichtung. Versuch zu einer Typologisierung der Einstellungen], in: Kultura i społeczeństwo 32 (1988), H. 4, S. 111-127.
- HANS-HELMUTH KNÜTTER: Die Juden und die deutsche Linke in der Weimarer Republik 1918-1933, Düsseldorf 1971 (Bonner Schriften zur Politik und Zeitgeschichte, 4).
- HENRYK KOROTYŃSKI: Trzy czwarte prawdy. Wspomnienia [Drei Viertel der Wahrheit. Erinnerungen], Warszawa 1987.

- PAWEL KORZEC: Juifs en Pologne. La question juive pendant l'entre-deux-guerres, Paris 1980.
- ZOFIA KOSSAK: W Polsce Podziemnej. Wybrane pisma dotyczące lat 1939-1944, hrsg. von STEFAN JOŃCZYK u.a., Warszawa 1999.
- DIES.: Z otchłani. Wspomnienia z lagru [Aus dem Abgrund. Lager-Erinnerungen], Częstochowa u.a. 1946.
- JÓZEF KOWALCZYK: Ze wspomnień redaktora [Erinnerungen eines Redakteurs], Warszawa 1978.
- KAZIMIERZ KOŹNIEWSKI: Zostanie mit [Der Mythos bleibt], Warszawa 1980.
- SHMUEL KRAKOWSKI: Holocaust in the Polish Underground Press, in: Yad Vashem Studies 16 (1984), S. 241-270.
- DERS.: Podziemie polskie a Żydzi w latach drugiej wojny światowej [Der polnische Untergrund und die Juden in den Jahren des Zweiten Weltkriegs], in: BŻIH, 2000, Nr. 194, S. 171-180.
- ANDRZEJ KRAWCZYK: Miejsce Resortu Informacji i Propagandy w systemie prasowym PRL (1944-1947) [Der Platz des Informations- und Propagandaressorts im Pressesystem der Volksrepublik (1944-1947)], in: Materiały pomocnicze do najnowszej historii dziennikarstwa Polski Ludowej, H. 17, hrsg. von ALINA SŁOMKOWSKA u.a, Warszawa 1992, S. 22-32.
- DERS.: Ministerstwo Informacji i Propagandy 1944-1947 [Das Ministerium für Information und Propaganda 1944-1947], in: KHPP 25 (1986), H. 2, S. 65-84.
- DERS.: Pierwsza próba indoktrynacji. Działalność Ministerstwa Informacji i Propagandy w latach 1944-1947 [Der erste Indoktrinierungsversuch. Die Tätigkeit des Ministeriums für Information und Propaganda 1944-1947], Warszawa 1994 (Dokumenty do dziejów PRL, H. 7).
- MARCIN KULA: A Leftist Intellectual on the Kielce Pogrom, in: Gal-ed, Bd. 18 (2002), S. 101-117.
- ANDRZEJ KRZYSZTOF KUNERT: Ilustrowany przewodnik po Polsce Podziemnej 1939-1945 [Illustrierter Führer durch das Polen im Untergrund], Warszawa 1996.
- DERS.: Rozbicie Polskiego Państwa Podziemnego [Die Zerschlagung des Polnischen Untergrundstaates], in: Wojna domowa czy nowa okupacja?, S. 29-40.
- DERS.: Słownik biograficzny konspiracji warszawskiej 1939-1944 [Biographisches Lexikon des Warschauer Widerstands], 3 Bde., Warszawa 1987-1991.
- STANISŁAW KUŚMIERSKI: Propaganda polityczna Polskiej Partii Robotniczej w latach 1944-1948 [Die politische Propaganda der Polnischen Arbeiterpartei 1944-1948], Warszawa 1976.
- STANISŁAW ŁACH: Polskie Stronnictwo Ludowe w latach 1945-1947 [Die Polnische Bauernpartei PSL 1945-1947], Gdańsk 1995.
- ANNA LANDAU-CZAJKA: The Ubiquitous Enemy. The Jew in the Political Thought of Radical Right-Wing Nationalists in Poland, 1926-1939, in: Polin 4 (1989), S. 169-203 (poln Fass.:

- Wszechobecni wrogowie. Niektóre elementy światopoglądu skrajnej prawicy nacjonalistycznej 1926-1939, in: *Przegląd Historyczny* 1988, H.1).
- JACEK LEOCIAK: Zraniona pamięć (Rocznice powstania w getcie warszawskim w prasie polskiej: 1944-1989) [Verwundete Erinnerung (Die Jahrestage des Aufstands im Warschauer Getto in der polnischen Presse zwischen 1944 und 1989)], in: *Literatura polska wobec Zagłady*, S. 29-50.
- STANISŁAWA LEWANDOWSKA: Okupowanego Mazowsza dni powszednie 1939-1945 [Der Alltag im besetzten Masowien 1939-1945], Warszawa 1993.
- DIES.: Polska konspiracyjna prasa informacyjno-polityczna 1939-1945 [Die politische und Nachrichtenpresse des polnischen Untergrunds 1939-1945], Warszawa 1982.
- DIES.: Prasa okupowanej Warszawy 1939-1945 [Die Presse im besetzten Warschau 1939-1945], Warszawa 1992.
- DARIUSZ LIBIONKA: Antysemityzm i zagłada na łamach prasy w Polsce w latach 1945-1946 [Antisemitismus und Judenvernichtung in der polnischen Presse 1945/46], in: *Polska 1944/45-1989. Studia i materiały*, Bd. 2, Warszawa 1996, S. 151-190.
- Literatura polska wobec Zagłady* [Die polnische Literatur und der Mord an den Juden], hrsg. von ALINA BRODZKA-WALD u.a., Warszawa 2000.
- PAWEŁ MACHCEWICZ: Wokół Jedwabnego [Der Fall Jedwabne], in: *Wokół Jedwabnego*, S. 9-62.
- GRZEGORZ MAZUR: Biuro Informacji i Propagandy SZP-ZWZ-AK 1939-1945 [Die Informations- und Propagandastelle der Organisationen SZP, ZWZ und AK], Warszawa 1987.
- MARKUS MECKL: Helden und Märtyrer. Der Warschauer Ghettoaufstand in der Erinnerung. Berlin 2000 (Dokumente, Texte, Materialien, Bd. 35).
- JOHN MICGIEL: „Bandits and Reactionaries“: The Suppression of the Opposition in Poland, 1944-1946, in: *The Establishment of Communist Regimes*, S. 93-110.
- MAREK MICHALIK: Wizerunek Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość“ w wybranych tytułach prasy centralnej z lat 1945-1947. Cz. I [Das Bild der Vereinigung „Wolność i Niezawisłość“ in ausgewählten Titeln der zentralen Presse 1945-1947. Teil 1], in: *Zeszyty Historyczne WiN-u* 8, Nr. 12 (März 1999), S. 5-42.
- AGNIEZSKA MICHAŁOWSKA: Postawy wobec Holocaustu Żydów w polskiej prasie konspiracyjnej. Analiza wybranych czasopism [Einstellungen zum Holocaust der Juden in der polnischen konspirativen Presse. Eine Analyse ausgewählter Zeitschriften], in: *Kultura i społeczeństwo* 34 (1990), H. 2, S. 53-64.
- TADEUSZ MOŁDAWA: Ludzie władzy 1944-1991 [Leute an der Macht 1944-1991], Warszawa 1991.

- RONALD MODRAS: *The Catholic Church and Antisemitism: Poland, 1933-1939*, Chur u.a. 1994.
- JERZY MULAK: *Prasa RPPS i kolportaż jej w okresie okupacji* [Die Presse der RPPS und ihre Verbreitung unter der Okkupation], in: RHCzP 3 (1964), H.2, S. 162-182.
- BOGDAN MUSIAL: „Konterrevolutionäre Elemente sind zu erschießen.“ *Die Brutalisierung des deutsch-sowjetischen Krieges im Sommer 1941*, Berlin u.a. 2000.
- DERS.: *NS-Kriegsverbrecher vor polnischen Gerichten*, in: *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte* 47 (1999), S. 25-56.
- WOJCIECH JERZY MUSZYŃSKI: *W walce o Wielką Polskę. Propaganda zaplecza politycznego Narodowych Sił Zbrojnych (1939-1945)* [Im Kampf um ein Größeres Polen. Die Propaganda der politisch hinter den Nationalen Streitkräften (NSZ) stehenden Gruppen 1939-1945], Białą Podlaska u.a. 2000.
- JERZY MYŚLIŃSKI: *Prasa polska okresu PKWN, 23 VII – 31 XII 1944. Przegląd informacyjno-bibliograficzny* [Die polnische Presse in der Phase des PKWN, 23.7.-31.12.1944. Ein Informations- und bibliographischer Überblick], in: RHCzP 3 (1963), S. 285-297.
- Najnowsze dzieje Żydów w Polsce w zarysie (do 1950 roku)* [Neueste Geschichte der Juden in Polen im Grundriß (bis 1950)], hrsg. von JERZY TOMASZEWSKI, Warszawa 1993.
- JACEK NATANSON: *Tygodnik „Odrodzenie“ (1944-1950)* [Die Wochenzeitung „Odrodzenie“ (1944-1950)], Warszawa 1987.
- CZESŁAW OSEKOWSKI: *Referendum 30 czerwca 1946 roku w Polsce* [Die Volksabstimmung vom 30. Juni 1946 in Polen], Warszawa 2000 (Archiwum Sejmu PRL).
- DERS.: *Wybory do sejmu z 19 stycznia 1947 roku w Polsce* [Die Sejmwahlen vom 19. Januar 1947 in Polen], Poznań 2000.
- RYSZARD NAZAREWICZ: *Działalność lewicy rewolucyjnej na rzecz ocalenia ludności żydowskiej w Polsce* [Die Tätigkeit der revolutionären Linken zugunsten der Rettung der jüdischen Bevölkerung in Polen], in: *Polskie podziemie polityczne*, S. 21-43.
- DERS.: *Podziemie polskie związane z PPR wobec tragedii i walki Żydów* [Der mit der PPR verbundene polnische Untergrund angesichts der Tragödie und des Kampfes der Juden], in: *Społeczeństwo polskie wobec martyrologii*, S. 95-114.
- ANDRZEJ PACZKOWSKI: *Aparat bezpieczeństwa wobec podziemia niepodległościowego w latach 1944-1948* [Der Apparat des Sicherheitsdienstes und der für die Unabhängigkeit Polens eintretende Widerstand 1944-1948], in: *Wojna domowa czy nowa okupacja?*, S. 83-103.
- DERS.: „Władzy raz zdobytej nie oddamy nigdy.“ *Referendum 1946: większość głosowała przeciw komunistom* [„Die Macht, die wir einmal errungen haben, geben wir niemals wieder ab.“ Die Volksabstimmung von 1946: Die Mehrheit stimmte gegen die Kommunisten], in: *Tygodnik Powszechny*, Nr. 25, 23.6.1996, S. 5.

- DERS.: Żydzi w UB. Próba weryfikacji stereotypu [Juden im Sicherheitsdienst. Versuch der Überprüfung eines Stereotyps], in: Komunizm. Ideologia, system, ludzie [Der Kommunismus. Die Ideologie, das System und die Menschen], Warszawa 2001, S. 192-204.
- ANDRZEJ PANKOWICZ: Hitlerowskie obozy koncentracyjne w polskiej prasie lat wojny i okupacji (zarys problematyki) [Die NS-Konzentrationslager in der polnischen Presse während Krieg und Okkupation (Problemaufriß)], in: Studia Historyczne 22 (1979), S. 263-271.
- ADAM PENKALLA: Sytuacja ludności żydowskiej na terenie województwa kieleckiego w maju 1945 roku, in: Kieleckie Studia Historyczne 13 (1995), S. 239-244.
- JAKUB PERKAL [ANDRZEJ PACZKOWSKI]: Polityczna historia prasy w Polsce w latach 1944-1948 [Politische Geschichte der Presse in Polen 1944-1948], in: 40 lat władzy komunistycznej w Polsce [40 Jahre kommunistische Herrschaft in Polen], hrsg. von IRENA LASOTA, London 1986, S. 151-185.
- GERTRUD PICKHAN: „That incredible history of the Polish BUND written in a Soviet prison“: The NKVD Files on Henryk Erlich and Wiktor Alter, in: Polin 10 (1997), S. 247-272.
- BEN-CION PINCHUK: Shtetl Jews under Soviet Rule. Eastern Poland on the Eve of the Holocaust, London u.a. 1990.
- DERS.: Sovietisation and the Jewish Response to Nazi Policies of Mass Murder, in: Jews in Eastern Poland and the USSR, 1939-1946, S. 124-137.
- MACIEJ PISARSKI: Emigracja Żydów z Polski w latach 1945-1951 [Die Auswanderung der Juden aus Polen zwischen 1945 und 1951], in: Studia z dziejów i kultury Żydów w Polsce po 1945 roku [Studien zur Geschichte und Kultur der Juden in Polen nach 1945], hrsg. von JERZY TOMASZEWSKI, Warszawa 1997, S. 13-81.
- LIDIA PIWOŃSKA-PYKAŁO: Pierwszy dziennik w Polsce Ludowej „Rzeczpospolita“ (1944-1950) [Die erste Tageszeitung in Volkspolen „Rzeczpospolita“ (1944-1950)], in: Materiały pomocnicze do najnowszej historii dziennikarstwa Polski Ludowej, H. 17, hrsg. von ALINA SŁOMKOWSKA u.a., Warszawa 1992, S. 13-21.
- Polacy – Żydzi. Polen – Juden. Poles – Jews. 1939-1945. Wybór źródeł. Quellenauswahl. Selection of documents, ausgewählt und bearb. von ANDRZEJ KRZYSZTOF KUNERT, Warszawa 2001.
- JERZY POKSIŃSKI: Siły zbrojne wobec ugrupowań niepodległościowych w Polsce w latach 1944-1956 [Die Streitkräfte und die für die Unabhängigkeit Polens eintretenden Widerstandsgruppen 1944-1956], in: Wojna domowa czy nowa okupacja?, S. 105-120.
- DIETER POHL: Der Völkermord an den Juden, in: Deutsch-polnische Beziehungen 1939 – 1945 – 1949, S. 113-134

- Polska prasa konspiracyjna (1939-1945) i Powstania Warszawskiego w zbiorach Biblioteki Narodowej. Katalog [Die Untergrundpresse von 1939-1945 und die Presse des Warschauer Aufstands. Ein Katalog], bearb. von JADWIGA CIEŚLAKIEWICZ u.a., Warszawa 1984.
- Polska prasa konspiracyjna 1939-1945. Prasa Powstania Warszawskiego 1944 [Die Untergrundpresse 1939-1945. Die Presse des Warschauer Aufstands 1944. Ein Katalog]. Katalog, bearb. von WŁADYSŁAW MROCZKOWSKI u.a., Warszawa 1979.
- Polskie podziemie polityczne wobec zagłady Żydów w czasie okupacji niemieckiej. Referaty z sesji Warszawa, 22 kwietnia 1987 [Der polnische politische Untergrund angesichts der Judenvernichtung während der deutschen Besatzung. Referate einer Tagung, Warschau, 22.4.1987], Warszawa 1988 (GKBZHWP – IPN, Informacja wewnętrzna Nr. 96).
- Prasa lubelska. Tradycje i współczesność [Die Lubliner Presse. Ihre Traditionen und Gegenwart], hrsg. von JERZY JAROWIECKI u.a., Lublin 1986.
- TERESA PREKEROWA: Konspiracyjna Rada Pomocy Żydom w Warszawie 1942-1945 [Der konspirative Rat für Judenhilfe in Warschau 1942-1945], Warszawa 1982.
- DIES.: Wojna i okupacja [Krieg und Okkupation], in: Najnowsze dzieje Żydów, S. 273-384.
- KAZIMIERZ PRZYBYSZ: O polskiej myśli politycznej okresu II wojny światowej [Über das polnische politische Denken während des Zweiten Weltkriegs], in: Wizje przyszłej Polski, S. 189-205.
- DERS.: Polska myśl polityczna 1939-1945. Zarys problematyki [Das polnische politische Denken 1939-1945. Ein Problemaufriß], Warszawa 2000.
- JERZY PUTRAMENT: Pół wieku [Ein halbes Jahrhundert], Bd. 2: Wojna [Krieg], Warszawa 1969.
- Raporty o pogromie [Berichte über den Pogrom], hrsg. von ANDRZEJ PACZKOWSKI, in: Puls, Nr. 50, H. 3 (1991), S. 101-121.
- ANTONI REISS: Z problemów odbudowy i rozwoju organizacyjnego PPS (1944-1946) [Zu den Problemen bei Aufbau und organisatorischer Entwicklung der PPS], Warszawa 1971.
- EMMANUEL RINGELBLUM: Polish-Jewish Relations during the Second World War, hrsg. u. mit Anmerkungen versehen von JOSEPH KERMISH und SHMUEL KRAKOWSKI, Jerusalem 1974.
- WŁODZIMIERZ ROZENBAUM: The Road to New Poland: Jewish Communists in the Soviet Union, 1939-1946, in: Jews in Eastern Poland and the USSR, S. 214-226.
- W[ILLIAM] D. RUBINSTEIN: The Left, the Right and the Jews, London u.a. 1982.
- SZYMON RUDNICKI: Koncepcje niepodległego państwa polskiego w myśli politycznej obozu narodowego [Vorstellungen über den unabhängigen polnischen Staat im politischen Denken des Nationalen Lagers], in: Wizje przyszłej Polski, S. 145-165.

- STANISŁAW RUDUCHA: „Głos Ludu“, pismo codzienne PPR [Głos Ludu, die Tageszeitung der PPR], in: Materiały pomocnicze do historii dziennikarstwa Polski Ludowej, H. 3 (1974), S. 33-51.
- JAN RZEPECKI: Organizacja i działanie Biura Informacji i Propagandy (BIP) Komendy Głównej AK. Cz. I [Die Organisation und Tätigkeit der Nachrichten- und Propagandastelle des AK-Oberkommandos. Teil 1], in: Wojskowy Przegląd Historyczny, Nr. 2, 1971, S. 128-155.
- DERS.: Wspomnienia i przyczynki historyczne [Erinnerungen und historische Beiträge], Warszawa ²1984.
- RUTA SAKOWSKA: Chełmno nad Nerem – ostrzeżenie i pomoc [Kulmhof – Warnung und Hilfe], in: Polskie podziemie polityczne, S. 119-125.
- JAFF SCHATZ: The Generation. The Rise and Fall of the Jewish Communists of Poland, Berkeley u.a. 1991 (Societies and Culture in East-Central Europe, 5).
- HANNA SHLOMI: The Communist Caucus in the Central Committee of Jews in Poland, in: Galed, Nr. 13 (1993), S. 81-100.
- DIES.: The „Jewish Organising Committee“ in Moscow and „The Jewish Central Committee“ in Warsaw, June 1945 – February 1946: Tackling Repatriation, in: Jews in Eastern Poland and the USSR, S. 240-254.
- S[AMUEL] L. SHNEIDERMAN: Between Fear and Hope, New York 1947.
- EDMUND SILBERNER: Kommunisten zur Judenfrage. Zur Geschichte von Theorie und Praxis des Kommunismus, Opladen 1983.
- GABRIELE SIMONCINI: Ethnic and Social Diversity in the Membership of the Communist Party of Poland: 1918-1938, in: Nationalities Papers 22 (1994), Ergänzungsband Nr. 1, S. 55-91.
- JERZY ŚLASKI: Siły zbrojnego oporu antykomunistycznego w latach 1944-1947 [Die Kräfte des bewaffneten antikommunistischen Widerstands in den Jahren 1944-1947], in: Wojna domowa czy nowa okupacja?, S. 41-48.
- ALINA SŁOMKOWSKA: Konspiracyjna prasa PPR, GL-AL, KRN w okresie okupacji hitlerowskiej i jej geneza [Die konspirative Presse von PPR, GL-AL und KRN während der NS-Okkupation und ihre Genese], in: Materiały pomocnicze do historii dziennikarstwa Polski Ludowej, H. 2 (1973), S. 9-31.
- DIES.: Powojenna prasa PPR [Die Nachkriegspresse der PPR], in: Biuletyn Zarządu Głównego RSW „Prasa“, Nr. 152 (Mai 1972), S. 41-46.
- DIES.: Z badań nad problematyką prasy Polskiej Partii Robotniczej w latach 1944-1948 [Forschungen zur Problematik der PPR-Presse 1944-1948], in: KHPP 13 (1974), H. 2, S. 203-226.

- Słownik działaczy Ruchu Robotniczego [Lexikon der Aktivisten der Arbeiterbewegung], 3 Bde. (A-K), hrsg. von FELIKS TYCH, Warszawa 1978-1992.
- Słownik biograficzny działaczy Ruchu Ludowego [Biographisches Lexikon der Aktivisten der Bauernbewegung], Warszawa 1989.
- SHMUEL SPECTOR: The Holocaust of Volhynian Jews 1941-1944, Jerusalem 1990.
- DERS.: Jewish Resistance in Small Towns of Eastern Poland, in: Jews in Eastern Poland and the USSR, 1939-1946, S. 138-144.
- Spółczeństwo polskie wobec martyrologii i walki Żydów w latach II wojny światowej [Die polnische Gesellschaft angesichts des Martyriums und Kampfes der Juden während des Zweiten Weltkriegs], hrsg. von KRZYSZTOF DUNIN-WĄSOWICZ, Warszawa 1996.
- JANUSZ STEFANIAK: Prasa katolicka w systemie prasowym Polski Ludowej 1945-1953 [Die katholische Presse im Pressesystem der Volksrepublik Polen], in: Zeszyty Prasoznawcze 39, H. 1-2 (1996), S. 140-153.
- HUGO STEINHAUS: Wspomnienia i zapiski [Erinnerungen und Notizen], hrsg. von ALEKSANDRA ZGORZELSKA, London 1992.
- DARIUSZ STOLA: Dyplomacja polska wobec Zagłady Żydów [Die polnische Diplomatie und der Judenmord], in: Historia dyplomacji polskiej [Geschichte der polnischen Diplomatie]. Bd. 5: 1939-1945, hrsg. von WALDEMAR MICHOWICZ, Warszawa 1999, S. 666-689.
- DERS.: Nadzieja i Zagłada. Ignacy Schwarzbart – żydowski przedstawiciel w Radzie Narodowej RP (1940-1945) [Hoffnung und Vernichtung. Ignacy Schwarzbart, der jüdische Vertreter im Nationalrat der Polnischen Republik (1940-1945)], Warszawa 1995 (Biblioteka polonijna, 31).
- DERS.: Rząd Polski na uchodźstwie a zagłada getta warszawskiego [Die polnische Exilregierung und die Vernichtung des Warschauer Gettos], in: Holocaust z perspektywy półwiecza, S. 323-338.
- STANISŁAW STOMMA: Trudne lekcje historii [Schwierige Geschichtslektionen], Kraków 1998.
- MARIA STRASZEWSKA: „Biuletyn Informacyjny“ 1939-1944, in: Najnowsze Dzieje Polski. Materiały i studia z okresu II wojny światowej, Bd. 11 (1967), S. 127-164.
- REMIGIUSZ SURGIEWICZ: Z dziejów prasy frontowej Ludowej Wojska Polskiego 1943-1945 [Zur Geschichte der Frontpresse der Polnischen Volksarmee], in: Wojskowy Przegląd Historyczny 8 (1963), S. 33-64.
- PAWEŁ SZAPIRO: Prasa konspiracyjna jako źródło do dziejów polsko-żydowskich w latach II wojny światowej – uwagi, pytania, propozycje badawcze [Die Widerstandspresse als Quelle für die polnisch-jüdischen Beziehungen – Anmerkungen, Fragen, Anregungen für die weitere Forschung], in: BŻIH, 1988, H. 3/4 (147/148), S. 197-210.

- TOMASZ SZAROTA: Ekscesy antyżydowskie w okupowanej Warszawie [Antijüdische Exzesse im besetzten Warschau], in: BŻIH, 2000, Nr. 193, S. 18-32 (Teil 1), Nr. 194, S. 181-196 (Teil 2).
- DERS.: U progu zagłady. Zajścia antyżydowskie i pogromy w okupowanej Europie. Warszawa, Paryż, Amsterdam, Antwerpia, Kowno [An der Schwelle zur Judenvernichtung. Antijüdische Ausschreitungen und Pogrome im besetzten Europa. Warschau, Paris, Amsterdam, Antwerpen, Kaunas], Warszawa 2000.
- BOŻENA SZAYNOK: Bund i komuniści żydowscy w Polsce po 1945 roku [Der BUND und die jüdischen Kommunisten in Polen nach 1945], in: Midrasz, Nr. 7/8 (15/16), 1998, S. 57-64.
- DIES.: Pogrom Żydów w Kielcach 4 lipca 1946 [Der Judenpogrom in Kielce am 4. Juli 1946], Warszawa 1992.
- MALGORZATA SZEJNERT: Slawa i infamia. Rozmowa z Bohdanem Korzeniewskim [Ruhm und Ruchlosigkeit. Gespräch mit Bohdan Korzeniewski], Warszawa 1988.
- SEWERYNA SZMAGLEWSKA: Dymy nad Birkenau [Rauch über Birkenau], Warszawa 1945.
- LUCJAN SZULKIN: O powstaniu i upadku „Ghetta Podziemnego“ [Zum Entstehen und Ende des Blattes „Ghetto Podziemne“], in: Zeszyty Historyczne, Nr. 32 (1975), S. 158-186.
- Tajne oblicze GL-AL i PPR. Dokumenty [Das geheime Antlitz von GL-AL und PPR. Dokumente], Bd. 2, ausgew. u. hrsg. von MAREK JAN CHODAKIEWICZ u.a., Warszawa 1997.
- Takie były początki [So waren die Anfänge], hrsg. von WŁADYSŁAW GÓRA u.a. (Zakład Historii Partii przy KC PZPR), Warszawa 1965.
- BASIA TEMKIN-BERMANOWA: Dziennik Podziemia, eingeführt, bearb. und mit Anmerkungen versehen von ANKA GRUPIŃSKA und PAWEŁ SZAPIRO, Warszawa 2000.
- Ten jest z ojczyzny mojej. Polacy z pomocą Żydom 1939-1945 [Jener ist aus meinem Vaterland. Wie Polen von 1939 bis 1945 Juden halfen], hrsg. von WŁADYSŁAW BARTOSZEWSKI und ZOFIA LEWINÓWNA, Kraków 1966 [1967], ²1969.
- JOSEPH TENENBAUM: In Search of a Lost People. The Old and the New Poland, New York 1948.
- TERESA TORAŃSKA: Die da oben. Polnische Stalinisten zum Sprechen gebracht. Aus dem Poln. von Martin Pollack, Köln 1987 (poln. Originalfass.: Oni, Londyn 1985).
- ROMUALD TURKOWSKI: Polskie Stronnictwo Ludowe w obronie demokracji 1945-1949 [Die Polnische Bauernpartei verteidigt die Demokratie], Warszawa 1992.
- MARIA TYSZKOWA: Eksterminacja Żydów w latach 1941-1943 (Dokumenty Biura Informacji i Propagandy Komendy Głównej Armii Krajowej ze zbiorów Oddziału Rękopisów Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego) [Die Judenvernichtung 1941-1943 (Dokumente der Nachrichten- und Propagandastelle des AK-Oberkommandos aus dem Bestand der Handschriftenabteilung der Universitätsbibliothek Warschau)], in: BŻIH, 1992, Nr. 162/163, S. 35-61 (Teil 1), Nr. 164, S. 47-60 (Teil 2).

- KRZYSZTOF URBAŃSKI: Z problematyki żydowskiej w Kieleckiem w latach 1945-1946 [Zur jüdischen Problematik im Kielcischen in den Jahren 1945-1946], in: Żydzi w Małopolsce. Studia z dziejów osadnictwa i życia społecznego [Juden in Kleinpolen. Studien zu ihrer Siedlungsgeschichte und zum sozialen Leben], hrsg. von FELIKS KIRYK, Przemyśl 1991, S. 345-355.
- W stołecznym Lublinie [Im hauptstädtischen Lublin], hrsg. von MARIA BEHCZYC-RUDNICKA, Lublin 1984.
- EUGENIUSZ WASZCZUK: Życie Warszawy – pismo codzienne – istnieje od 1944 roku [Die Tageszeitung Życie Warszawy besteht seit 1944], Warszawa 1978.
- BERNARD D. WEINRYB: Poland, in: The Jews in the Soviet Satellites, hrsg. von PETER MEYER, Syracuse 1953, S. 207-326.
- JÓZEF WIERZBA: Prasa PPR i AL w powstaniu warszawskim [Die Presse der PPR und der AL im Warschauer Aufstand], in: Materiały pomocnicze do historii dziennikarstwa Polski Ludowej, H. 2 (1973), S. 33-47.
- MAREK WIERZBICKI: Polacy i Żydzi w zaborze sowieckim. Stosunki polsko-żydowskie na ziemiach północno-wschodnich II RP pod okupacją sowiecką (1939-1941) [Polen und Juden im sowjetischen Teilungsgebiet. Polnisch-jüdische Beziehungen in den nordöstlichen Gebieten der Zweiten Polnischen Republik unter der sowjetischen Besatzung (1939-1941)], Warszawa 2001.
- HANNA WINNICKA: Tradycje historyczne w publicystyce PPR (1942-1944) [Historische Traditionen in der PPR-Publizistik], in: Materiały pomocnicze do historii dziennikarstwa Polski Ludowej, H. 3 (1974), S. 9-32.
- Wizje przyszłej Polski w myśli politycznej lat I i II wojny światowej. Materiały z konferencji naukowej w Gdańsku-Sobieszewie (październik 1989 r.) [Visionen des künftigen Polen im politischen Denken während des Ersten und Zweiten Weltkriegs. Materialien einer wissenschaftlichen Tagung in Danzig-Sobieszewo (Oktober 1989)], hrsg. von MIECZYŚLAW TANTY, Warszawa 1990.
- Wizje Polski. Programy polityczne lat wojny i okupacji 1939-1944 [Visionen Polens. Politische Programme der Kriegsjahre 1939-1944], eingel., ausgew. und bearb. von KAZIMIERZ PRZYBYSZ, Warszawa 1992.
- Wojna domowa czy nowa okupacja? Polska po roku 1944 [Bürgerkrieg oder neue Besatzung? Polen nach 1944], hrsg. von ANDRZEJ AJNENKIEL, Wrocław u.a. 1998.
- Wojna i konspiracja. Wspomnienia dziennikarzy polskich [Krieg und Konspiration. Erinnerungen polnischer Journalisten], bearb. von EUGENIUSZ RUDZIŃSKI, Warszawa 1987 (teils zuvor veröffentlicht in: Wspomnienia dziennikarzy z okresu okupacji hitlerowskiej,

- bearb. von EUGENIUSZ RUDZIŃSKI, Warszawa 1970 [Materiały i studia do historii prasy i czasopiśmiennictwa polskiego, H. 15]).
- Wojna żydowsko-niemiecka. Polska prasa konspiracyjna 1943-1944 o powstaniu w getcie Warszawy [Der jüdisch-deutsche Krieg. Die Presse des polnischen Widerstands über den Aufstand im Warschauer Getto, 1943-1944], hrsg. von PAWEŁ SZAPIRO, Londyn 1992.
- Wokół Jedwabnego [Der Fall Jedwabne], 2 Bde., hrsg. von PAWEŁ MACHCEWICZ und KRZYSZTOF PERSAK, Bd. 1: Studia [Studien], Warszawa 2002.
- PIOTR WRÓBEL: Dziennik Polski, the Official Organ of the Polish Government-in-Exile, and the Holocaust, 1940-1945, in: Gal-Ed, Nr. 17 (2000), S. 57-83.
- ZENON WRONA: Kalendarium tragedii [Chronologie der Tragödie], in: Zabić Żyda!, S. 6-16.
- DERS.: Kościół wobec pogromu Żydów w Kielcach w 1946 roku [Die Kirche und der Judenpogrom in Kielce 1946], in: Pamiętnik świętokrzyski. Studia z dziejów kultury chrześcijańskiej [Ein Album aus dem Gebiet der Heiligkreuzberge. Studien zur Geschichte der christlichen Kultur], hrsg. von LONGIN KACZANOWSKI u.a., Kielce 1991, S. 281-303.
- Z tajnych archiwów [Aus den Geheimarchiven], hrsg. von ANDRZEJ GARLICKI, Warszawa 1993.
- Zabić Żyda! Kulisy i tajemnice pogromu kieleckiego 1946 [Tötet die Juden! Die Hintergründe und Geheimnisse des Judenpogroms von Kielce 1946], hrsg. von TADEUSZ WIĄCEK, Kraków 1992.
- MARCIN ZAREMBA: Komunizm, legitymacja, nacjonalizm. Nacjonalistyczna legitymacja władzy komunistycznej w Polsce [Kommunismus, Legitimierung, Nationalismus. Die nationalistische Legitimierung der kommunistischen Machthaber in Polen], Warszawa 2001 (W krainie PRL).
- LESZEK ŻEBROWSKI: Podziemie komunistyczne wobec Żydów [Der kommunistische Untergrund und die Juden], in: Tajne oblicze GL-AL i PPR, Bd. 2, S. 43-85.
- Zeitungen aus den Ländern Ostmitteleuropas und der Emigration seit 1945. Beschreibung der Bestände im Pressearchiv des Herder-Instituts, bearb. von REINER BEUSHAUSEN u.a., Marburg 1997.
- Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość“ w dokumentach [Die Vereinigung „Wolność i Niezawisłość“ in Dokumenten], Bd. 1: wrzesień 1945 – czerwiec 1946 [September 1945 – Juni 1946], Bd. 2: lipiec 1946 – styczeń 1947 [Juli 1946 – Januar 1947], hrsg. von MIECZYSLAW HUCHLA u.a., Wrocław 1997 (Biblioteka zeszytów historycznych WiN-u).
- Żydzi w Polsce. Dzieje i kultura. Leksykon [Juden in Polen. Geschichte und Kultur. Lexikon], hrsg. von JERZY TOMASZEWSKI und ANDRZEJ ŻBIKOWSKI, Warszawa 2001.

